

Autor známej Analýzy udalostí 17. novembra 1989 MIROSLAV DOLEJŠÍ hovorí:

Česko-Slovensko: krajina na obetovanie?

Čoskoro uplynie rok od uverejnenia podstatných časti štúdie významného predstaviteľa Konfederácie politických väzňov Česko-Slovenska Miroslava Dolejšiho. Bulvárnu príchuť jej vtedy dodalo otitulkovanie vo vtedajšom Stredočeskom Expresse. „Senzačné odhalenie“ okolností 17. novembra 1989 vyprovokovalo k neadekvátne silným výrokom aj hradné kruhy, stalo sa podkladom súdneho sporu medzi pánom Dolejším a bývalým vedúcim odboru štátnej administratívy ÚV KSČ Rudolfom Hegenbartom, no predovšetkým predmetom diskusii medzi obyvateľstvom. **Akokoľvek sa totiž isté kruhy snažia spochybňovať konštrukcie a úvahy Miroslava Dolejšiho - mnoho z toho, čo sa odohralo a odohráva, naznačuje, že to nemusí byť iba oficiálna línia, kto má patent na rozum.**

Presne z tohto zorného uhla a pre túto príčinu vám ponúkame čerstvý rozhovor s Miroslavom Dolejším. Netreba vari dodávať, že závery pána Dolejšiho nemusia byť totožné s našimi názormi. Takže - prečítajte - a myslíte si svoje.

• **Vážený pán Dolejši, zmenili ste niečo zo svojich názorov od nášho predošlého stretnutia na jeseň 1990? Zmenili sa niektoré podstatné okolnosti nášho života tak, aby vám dávali dôvod zmeniť názor?**

- Na svojich názoroch som nič nezmenil. Niet na to dôvodu. **Situácia sa vyvíja dvoma základnými smermi. Tie dva smery: príprava na rozpad štátu a priebeh hospodárskej a sociálnej deštrukcie tejto krajiny.** Sú to podmienky začlenenia do širších štátnych zoskupení, ktoré sa v Európe budú v rámci tzv. zjednocovania vytvárať.

• **Máme ešte v pamäti lustrácie, a dodajme, že aj rozpačitý dojem z ich výsledku...**

- Lustrácie - to je problém, ktorý Česko-Slovensko viaže už od roku 1945. V roku 1948 mala Štátna bezpečnosť približne dvesto pracovníkov. Keď KSČ vykonala prevrat a bolo treba intenzívne rozšíriť rady Štátnej bezpečnosti, prevzali asi 26 tisíc agentov Gestapa Sicherheitdienstu, jestvujúcu agentúru. Táto situácia sa opakovala aj dnes. **Minister Lángoš, ako muž zodpovedný za bezpečnosť štátu, nemôže zabezpečiť bezpečnosť republiky bez agentúry. Vybudovať agentúru trvá roky. Minister Lángoš teda musel prevziať** - odhadom - 27 až 36 tisíc **agentov** štátnej bezpečnosti. Prierez v štruktúre tej agentúrnej siete nie je zrejme horizontálny, asi to bol výber podľa odbornosti a podľa zamerania, a samozrejme, podľa pozícií, ktorú tí ľudia v mocenskom, správnom, štátnom, diplomatickom a hospodárskom aparáte zastávali.

• **Týchto ľudí sa zrejme lustrácie nedotknú...**

- Pochopiteľne. Domnievam sa, že každému je jasné, že agentúra je nebezpečná vtedy, ak existuje organizácia, ktorá ju riadi. Agenti sú „amatéri“ bez špeciálneho školenia - nenápadní ľudia z radov obyvateľstva, ktorým profesionáli prikážu, aké informácie majú zbierať, kde ich majú zbierať, ako ich majú formulovať. Ale sústreďovanie informácií, ich spracovanie a vyvodzovanie záverov - to je práca profesionálnych dôstojníkov ŠtB. Práve ich sa však lustrácie nedotkli. Ďalej lustrácie obišli agentov prvej správy, teda ofenzívneho spravodajstva. Diplomacký zbor, konzulárne služby, obchodné zastúpenia - boli a sú doslova prepchaté ľuďmi, ktorí pracovali pre ŠtB. Tam sa nič nezmenilo, títo ľudia sú len presúvaní z jednej pozície do druhej. Z tohto pohľadu je vymenovanie desiatich či pätnástich ľudí z poslaneckej snemovne, alebo dvestopäťdesiatich ľudí z prierezu vlád a prezidentskej kancelárie ako bývalých spolupracovníkov ŠtB úplne smiešnou bilanciou. Nehľadiac na to, že vieme, že vysokí dôstojníci druhej i prvej správy FMV, absolventi moskovskej „vysokej školy KGB“, zostali v podstate na svojich pozíciách, preverení na funkcie v Úrade na ochranu ústavy, osobne pánom námestníkom Rumlom.

• **To všetko v súlade s bezpečnostnou doktrínou ČSFR...**

- Myslím si, že neexistuje žiadna prijateľná formulácia tejto doktríny. Česko-Slovensko je v súčasnosti kontrarozviedkovo i rozviedkovo otvorenou krajinou, open country. Dôvody paralyzovať akúkoľvek spravodajskú bezpečnosť štátu vyplývajú zo zámerov a potrieb cudzích krajín riadiť to, čomu sa v podstate hovorí „vstup do Európy“. A možno dôvodne predpokladať, že celý rad týchto profesionálov - vzhľadom na znižovanie stavu našich služobní - prevzali zahraničné spravodajské služby. Tento počet sa odhaduje na 25 až 35 percent. Samozrejme, menia exozitúry, teda opúšťajú FMV, MNO, diplomatické služby v zahraničí, a menia sa na odborníkov, manažérov, finančných poradcov, súkromných detektívov, skrátka zakladajú rôzne firmy. Nepochybne ich poslaním - ak nadviazali vzťah so zahraničnými spravodajskými službami - nie je priateľská služba Česko-Slovensku.

• **Počas nášho posledného rozhovoru ste naznačovali dve perspektívy nášho štátu: ekonomický rozvrát a rozpad ako taký. Ako tieto svoje úvahy z roku 1990 hodnotíte dnes?**

- Neviem, čo by som hodnotil, moje úvahy sa naplňajú. **Celé národné bohatstvo**, ktoré štyridsaťdva rokov patrilo akejsi abstraktnej formácii, zvanej **Štát**, sa dnes odovzdáva do rúk súkromných osôb, ktoré môžu mať právnu i majetkovú subjektivitu, aby formy vlastníctva zodpovedali polohám medzinárodného práva, obchodným obyčajom, atď. Pretože skutočnými majiteľmi národného bohatstva tu neboli ľudia, dnes sa toto bohatstvo odovzdáva vybratým osobám, ktoré k nemu nemajú žiadny vzťah v zmysle zásluh oň; zverujú im ho sprostredkovane zahraničné hospodárske i politické exozitúry, aby ho užívali v politickom zmysle slova, tak, aby sa zaručilo dosiahnutie takých politických zámerov, ktoré veľmoci s Česko-Slovenskom majú. Nie je to autonómny proces Česko-Slovenska. Domnievam sa, že tento problém má oveľa širšie geopolitické súvislosti. Opustenie klasických foriem socializmu a komunizmu, ktorými Rusko Európu exploatovalo, - čosi skončilo - z najrôznejších príčin, to nie je predmetom tohto rozboru. V budúcnosti - myslím si - svet čaká **štvrtá svetová vojna.**

• **Štvrtá.**

- Áno. Tri už vlastne boli. **Konečným riešením - ak opäť nebude zdrojom konfliktu Stredný východ - bude pravdepodobne vojna medzi Čínou a ostatným svetom.** Asi tak o dvadsať až päťdesiat rokov. Čína už dnes môže postaviť do zbrane 250 až 300 miliónov mužov. To je armáda, ktorej napadnutý nedokáže čeliť ani vodíkovými, bakteriologickými či chemickými zbraňami. Pravdepodobne. Odohrá sa to na hraniciach medzi Sovietskym zväzom a Čínou. Všimnite si náhlu vehemenciu, s akou Sovietsi sťahujú svoje vojská z Európy. Vôbec to nesúvisí s nejakou humanitou. Je to **presun vojnovéj sily do nových pozícií, ktoré sa budú na hraniciach s Čínou budovať veľmi dlho.** Iba ruské územie je dostatočne veľkým bojiskom - inde by sa takýto konflikt nemohol odohrávať.

• **Chvíľku postojte; musím stráviť myšlienku, že v zmysle toho, čo hovoríte, sú pojmy ako humanizmus, tolerancia, nezasahovanie a podobne iba prázdnyimi heslami pre verejnosť, na jej ohlúpenie... ?**

- Presne tak. **Politika, praktická politika je rovnako pragmatická záležitosť ako priemyselná výroba alebo organizácia výroby** automobilov, lietadiel, televízorov..., **kde každá iterácia, každý krok má svoje miesto a účinok.** Politika nie je natoľko deterministickou činnosťou, obsahuje mnoho stochastických prvkov (stochastický = pravdepodobnostný, náhodný - pozn. aut.), ale v tom je práve rozdiel medzi manažérom a politikom, ktorý musí mať čosi navyše: talent odhadnúť dopady, mať znalosti z dejín, historických síl a podobne.

Asi ste si všimli, **žiadna hospodárska reforma sa v Rusku nekoná a konať nebude.** Zhruba 3000 kilometrov zázemia od čínskych hraníc k Európe je územie, kde sa bude bojovať a ktoré bude zničené tými zbraňami, ktoré sa v danej etape použijú. Aby Rusko bolo schopné tejto obrany kontinentálnej Európy, musí niekto zabezpečovať „úživnosť“ tohto územia. Ten „niekto“ bude západná Európa, vedená Nemeckom. Východná a stredná Európa je rezervoár, sociálne vyspádaný smerom od Západu na Balkán; uvoľní obrovské množstvo obyvateľstva, ktoré nezoženie zamestnanie a bude zdrojom lacných pracovných síl jednak na pomocné vojenské práce v Rusku, jednak keby to potrebovala západná Európa. To je hlavný dôvod, prečo tu - všade naokolo v krajinách bývalého sovietskeho bloku - dochádza k hospodárskej deštrukcii. Medzi bojiskom a Európou vzniknú pravdepodobne dve pásma: prvé by malo zahrnúť pobaltské republiky smerom k Bulharsku, Rumunsku až k Stredozemnému moru. To by bolo vojenské zápolie, kde by boli skladiská a podobne. Malo by vzniknúť za cenu konfederovania Ruska. Smerom k západnej Európe - to je to, čoho sme dnes svedkami u vás na Slovensku, mám na mysli zmenu vlády - nastáva zmena koncepcií. Donedávna sa predpokladalo, že ČSFR bude z hľadiska NATO signálnym a kompenzačným priestorom. Ak ste si všimli - prezident bol v štábe NATO, potom nasledovali návštevy vrchných veliteľov i samotného generálneho sekretára Wornera v ČSFR - a potom došlo k zmene vlády u vás, na Slovensku. Zdá sa, že sa uvažuje o realizácii Brzezinského koncepcie vytvorenia stredoeurópskej konfederácie - Poľsko, Maďarsko a Česko-Slovensko. Signalizovali to aj návštevy prezidenta v Budapešti, odkiaľ sa naznačovalo, že ide okrem iného aj o tvorbu akéhosi obranno-bezpečnostného zoskupenia. Štvrtým dôvodom podporujúcim túto koncepciu je fakt, že **svetový mocenský establishment určil pre Európu ako systém usporiadania socializmus.** Bohužiaľ. Nebude to však ten, ktorý sme poznali doteraz, ale kompromis. Pre Európu, ktorá má v budúcnosti užiť obrovské Rusko, žiaľ, niet inej cesty. Bude tu sociálna demokracia syntetizovaná s programami kresťansko-demokratickými a kresťansko-sociálnymi. Táto syntéza sa prediskutováva v Bruseli v tzv. čiernej internacionále už osem rokov; v tej internacionále, ktorá združuje vyše 50 kresťansko-demokratických a kresťanskosociálnych strán. Aby sa zakryla umelosť tejto syntézy, musí sa nájsť prirodzený status quo - a tým je v Poľsku, na Slovensku i v Maďarsku katolicizmus.

• **Zdá sa teda, že neveríte povedačkám o predovšetkým nacionálnom charaktere „konfliktu“ medzi Čechmi a Slovákmi...**

- Nie, neverím im. Bol som mnohokrát v posledných mesiacoch na Slovensku. Hovoril som najmä s našimi chlapcami, s „muklami“, ale aj s obyčajnými ľuďmi a dospel som k záveru, že aj tam ľudia vedia, že Slovensko ako samostatný štát je neuskutočiteľný. Slovensko bolo štyridsať rokov budované ako hospodársko-vojenské predpolie pre bojujúcu Sovietsku armádu v Európe. Preto tam máte VSŽ, Martin, Dubnicu, Žiar nad Hronom, opravovne tankov, ťažkú chémiu - skrátka bezprostredný tyl. To všetci vedia. Sovietsi by - tak, ako sa to ukazovalo za pána Mečiara - nepochybne boli prevzali záruky za hospodársku stabilitu i bezpečnosť Slovenska. Pretože za takéhoto stavu vecí by sa boli celkom určite vyskytli územné nároky susedov: Ukrajiny, Maďarska a možno aj Poliakov. Obnovujúca sa politická koncepcia svätoštefanskej koruny je nacionálne veľmi agresívna, obávam sa. Slovensko by sa v prípade osamostatnenia ocitlo v takej háklivej situácii, že by bolo treba medzinárodné záruky na jeho udržanie. A poznáme osud takýchto záruk. Skrátka, problém Slovenska je podľa mňa umelo nesený v inej polohe, ako naozaj je. **Česko-Slovensko je štát, ktorý nemá žiadny raison d'être, žiadny zmysel existencie.** Vytvorili si ho svojho času veľmoci (tým, že ukradli kus územia Rakúsku, Maďarsku, Poľsku, Rusku, Nemecku), aby sa stal klinom medzi Nemeckom a Rakúskom.

• **Teda vo finále sme podľa vás štát, ktorý má byť obetovaný?**

- Ten je už obetovaný teraz. To je môj názor. Dnes už takýto štát v Európe nemá perspektívu viac ako tri až osem rokov. Ale veľmoci sa usilujú o zjednotenie Európy, pretože - v rozpore s „rčením“ ROZDEĽ A PANUJ - je to jediná možnosť, ako Európu ovládať. Zjednotená Európa dostane cudziacku vládu. O problémoch ľudí na východnom Slovensku bude rozhodovať nejaká fantastická komisia Talianov, Židov a černochoch v Ženeve. To je to, k čomu sa smeruje, pričom Európa nič také nepotrebuje - my, teda naša aristokracia - sme tu vládli osemnásť storočí, vládli sme desiatkam národov a nemali sme problémy.

• **Otázka, čo sa ešte proti tomu dá urobiť...**

- Dá sa veľmi mnoho, ale obávam sa, že už toho nie sme schopní. Európa je morálne zdecimovaná, rozšíril sa ateizmus a prevládol materializmus. Hodnoty, ktoré platili storočia, sú rozvrátené. Vyznáva sa filozofia

konzumnej spoločnosti, kde je najvyššou hodnotou osobný prospech, kariéra, peniaze, bohatstvo, a všetky ostatné vlastnosti, ktoré sa tu pestovali storočia - napríklad česť, obetavosť, vernosť - to je dnes na smiech. Ale to bol základ európskej kultúry!

• **Čo sa stane s Česko-Slovenskom?**

- Medzi Walesom a pánom Havlom došlo k radu kontroverzií, ktoré sťažujú dohovor. Pán Čarnogurský by mohol substituovať úlohu prostredníka v naplňaní spomínanej Brzezinského koncepcie. Havel nie je až taký významný politik, aj keď jeho úloha pri zjednocovaní Poľska, Slovenska a Maďarska by bola lokálne významná. Je otázka, do akej miery je už aktuálne vytvorenie tejto konfederácie. **Isto vám neušlo, že v Nemecku sa majú pod hlavičkou NATO vytvárať státisícové oddiely rýchleho nasadenia - určite nie proti západnej Európe, tá je celkom konsolidovaná. Sociálna i hospodárska diverzia v krajinách bývalého komunistického bloku má možno za cieľ vytvoriť situáciu, ktorá by viedla k povstaniam, revoltám a odporu - preto sa aj Sovietsi sťahujú, aby nedošlo k ich kontaktu s „európskymi vojakmi“.** Tie by v prípade nasadenia mohli potrebné „konfederácie“ vytvoriť samy. Má to aj hospodársky význam. **Každá deštrukcia sa začína likvidáciou poľnohospodárstva a potravinárskej samostatnosti krajiny.**

Česko-Slovenská vláda vytvára uvedomelo a zámerne chaos a anarchiu. Vydala zákon o reštitúcii, zákon o privatizácii, nedorobila zákon o pôde a v poľnohospodárstve nastal stav, keď JRD neosievajú pôdu a je otázka, ako dopadne žatva. Pritom mladá generácia na pôde pracovať nechce, pretože to nevie a nechce sa jej drieť. Pôvodní majitelia pôdy - ak žijú - majú sedemdesiat a viac rokov a tiež už neprichádzajú do úvahy. V Nemecku sa konštituuju agrobanky, ktoré budú požičiavať peniaze Nemcom, ktorým umožníme odkúpiť pôdu.

A u nás vznikne domkárska enkláva, raz do roka nás Nemci oblečú do krojov a my tu budeme „halekať“ s valaškami a oni sa sem budú chodiť za tri marky päťdesiat pozerieť...

To je perspektíva, ktorej sa veľmi obávam, že bude našim osudom.

• **To, čo hovoríte, sa vari deje s vedomím a súhlasom našich predstaviteľov... ?**

- Ja by som to nepersonifikoval na vládnych či iných oficiálnych predstaviteľov. V ČSFR vládnu zahraniční poradcovia, medzinárodní poradcovia. Keď sa pán Havel stal prezidentom, vybral si poradcov, ktorí sú väčšinou internacionáli, kozmopoliti. To nie je len pán Schvvarzenberg, ale aj obaja Pelikánovia, pán Fischl, pán Tigrid, pán Povolný - sú to exponenti zahraničných politických tendencií.

Je to rovnaká situácia ako v roku 1948: keď komunisti urobili puč, Sovietsi sem poslali tristo poradcov, aby „urobili štát“. Zámery sa nemenia, len formy a spôsoby ich uskutočňovania.

Zhováral sa LÚBO LAZOVÝ